

IZHAJA VSAK ČETRTEK			
V ITALIJI:		Naročnina znaša: V INOZEMSTVU:	
Celofotno naprej plačano . . . L 10-40	Celofotno naprej plačano . . . L 18-20		
polufotno 5-20	polufotno 9-10		
čet tletno 2-60	čet tletno 4-60		
Posamezni izvod 20 cent., zastareli izvodi po 40 cent. — Uredništvo in upravnice: Trst, via Matična 10-12. Telefon 1142. — Oglasi: Za vsak mm visokine ene kolone v širokosti 63 mm: finančni oglasi 1 L, osmrtnice, zahvale, poslanice, vabila 80 cent., trgovski in obrtniški oglasi 60 cent. — Plača se vnaprej.			

DELO

Glasilno Komunistične stranke Italije

Trst, 16. marca 1922. — Leto III - Štev. 122.

V Zagrebu je bil obešen mladi atentator Allagić na povelje onih, ki so sami krivi vseh atentatov
Vešala v Zagrebu so svarilo znamenje jugoslovanskemu proletariatu Julijske Benečije. Toda vešala v Zagrebu so svarilo znamenje tudi jugoslovanski beli gardi, tu in onstran meje.
Proletarci! Priklonimo se nad grobom mučenika

BOLEZEN

V pretečenem tednu smo dobili več dopisov od strani nesodrugov in simpatizantov, ki izražajo željo, da bi se bavili mi v listu bolj občno z zadevami, ki se tičejo izključno prebivalstva Julijske pokrajine in, da bi pustili splošna državna in mednarodna vprašanja nekoliko pri miru. Težji želji naših skritih prijateljev in simpatizantov ne moremo ustreči in sicer zato ne, ker ne poznamo vprašanj, ki bi zadevale izključno prebivalstvo Julijske pokrajine. Splošna državna in mednarodna vprašanja so nam preveč obsejna, da bi jih bilo mogoče obravnavati v vsaki številki. Množica nam je v glavo misel, da je izprememba političnih meja ugonobila gospodarstvo in nekaterih delov in držav in da bi bila le vsposobitev prejšnjih političnih meja v stanju da ozdravi to kar so mirovne pogodbe pokvarile.

Ta misel, ki jo mnogi zagovarjajo in utemeljujejo z dozdajno resnimi argumenti je pa po našem mnenju povsem napačna in ji je treba napovedati boj. Kriza, ki mi v tej številki je splošna, je mednarodna, je svetovna. Ona ni obšla le posamezne države in le nekatero državo, marveč je poplavila ves svet. In je to popolnoma npravno, povsem logično. Demenja kriza je kriza kapitalističnega gospodarskega sistema, je torej stranska socialna kriza. Kapitalizem je v svojem naravnem razvoju in v svojem logičnem strmenjenju po oblasti nad celim svetom internacionaliziral gospodarsko življenje. Gospodarstvo je postalo po kapitalizmu tako močno internacionalizirano, da izgleda deležne in državne meje smešne umetne stavbe, ki niso v skladu, da bi zdržale naravnega razvoja kapitalizma, ki gre za tem, da razruši vse, kar mu ovira pot njegovega strmenjenja. Nobena država, nobena država, nobena zveza velikih narodov ne more več živeti samostojno in ni v stanju, da bi se odrekla gospodarskemu stiku z drugimi in jejo eventualno neprijeteljiskimi gospodarskimi enotami. Evropa in Amerika ne moreta živeti ena brez druge. Zapan se ne more odreči vsodu. Centralne države ne more več živeti brez amantov in ta ni v stanju, da bi izkoreninila svoje vojne vspehe ako se ne sprizani s premagano in ako ne pomagata tam poslednjim, da bi vsposobili svoje gospodarstvo. Narodne države, ki so nastale na ozemlju bivše Avstrije so prisiljene, da se združijo v gospodarsko zvezo, ki je zopet odvisna od zapadnih kapitalističnih držav koje pa so, iz druge strani močno navezane na Balkan, ki bi ga rade izkonstale v svrhe svojega gospodarstva. Toda dejstvo, da je bila amantima primorsima stranima v gospodarske stike z od nje same stokrat prelosto rusko sovjetsko republiko, koje bi bili gospodje rade volje pustili, da pogine v lakoti in mizeriji, nam pove dovolj jasno, da preko vseh političnih meja, preko vseh simpatij, preko vseh nacionalističnih sanj zmagajo njihove potrebe kapitalističnega gospodarstva. Zmagajo zahteve kapitalističnega gospodarstva, zmagajo zahteve kapitalističnega gospodarstva, zmagajo zahteve kapitalističnega gospodarstva.

Ako je kriza mednarodna, svetovna, tedaj se jo mora zdraviti iz mednarodnega, iz svetovnega stališča. Prebivalstvo Julijske pokrajine ne trpi, kakor se to mnogim zdi, vsled lokalne krize, ki naj bi bila nastala od tod da je tržba ka ingovinska luka zaspala in da je skoro vsa industrija kar je bilo pri nas zamrla. Ker je kriza v kapitalističnem gospodarstvu splošna, je nastala tudi splošna stagnacija v trgov, in industriji. Dokler se ta splošna kriza ne reši, je vse besedičenje o vsposobitvi naše krize ali o vsposobitvi Julijske industrije odveč. Razni predlogi bodo ostali pač kot znak častnih strmenjenj posameznikov, ki trpe ob pogledu na domačo mizerijo, ne bodo pa spravili nič enega pljuka iz luknje na dan. Razne komisije bodo lahko pokazale najboljšo voljo svojih članov in državnikov nas bodo lahko počastili z najlepšimi obljubami. Lahko se tudi zgoditi, da bo država vrgle se kak tisočak v sepe Julijskih industrijalcev in trgovcev. Z vsem tem pa ne bo pomagano Julijski prebivalstvu koje se mora prepričati, da je bila velike svetovne družine in, da bo odpravljeno njegovo zlo le tedaj kadar bo okrevala družina, le tedaj kadar se bo tej družini posrečilo, da iztrajati svoje svoje kapitalistične pi-javko ki je, naj se govori kakorkoli se hoče, kriva vsega zla, kriva vse krize, kriva, da ni dobil svet, no sedemlednem trpljenju, poti, da bi izšel iz te stranske krize, k preji človeški družba s poginom.

Kapitalistični voditelji velikih držav so nehote priznali internacionalizacijo kapitalističnega gospodarstva in so s tem tudi priznali nehotno, da so politične meje balast, ki ovira samemu kapitalizmu, da bi vsposobili svoje gospodarstvo, svoj ugled in svojo oblast. Razne periodične konference ententnih in drugih kapitalističnih državnikov so živ dolgega kapitalističnega strmenjenja, ki se hoče oprostiti okov političnih meja v to, da bi spravil red v nered, ki si ga je sam ustvaril. Toda ves njegov kozarecni napor je bil do danes zamaranj. Gospodarska kriza se ni danes niti za ped približala svoji rešitvi. Obratno se lahko trdi, da je vsak dan večja in vsak dan bolj odčlenjena od rešitve. Med kapitalističnimi oblastniki se potajajo vedno novi močije, ki porajajo nove formule po katerih na bi se ozdravilo do mozga gnjilo kapitalistično gospodarstvo. Kapitalistične vlade so se izkazale da niso kos tej težki nalogi. V vrstah socialne demokracije in v vrstah onih samih, ki stoji pod vplivom socialno-demokratskih strank se porajajo želje po vladi, ki naj bi bila sestavljena iz proletarijskih strank. Mnogi se nadejajo, da bi bila taka vlada v stanju zajeziti sedanjo proletarijsko reakcijo dočim si kapitalisti obetajo profit od strani socializiranja proletarijskih strank. Tako misli in tako nede so zopet živ dokaz, da kapitalizem ni v stanju rešiti sam

Prva vešala

Dne 8. t. m. ob 6 uri jutraj je bil obešen v Zagrebu na dvorišču sodnije mladi Atija Allagić, atentator na ministra Draškovića. Prizor je bilo prisotnih kakih sto oseb. Obesil ga je rabej Seiffert, ki je v ta namen prišel s svojimi pomočniki iz Sarajeva.

Kakor v sodnijski dvorani, tako je Allagić tudi pod vislicami ohranil do zadnjega nenavadno hladno kri. Predno mu je rabej zadrgnil vrat, je Allagić obrnil proti predsedniku sodišča rek: da oprošča njemu kakor tudi drugim sodnikom, ki so ga obsodili na smrt. Odpustil jim je kakor Kristus na križu, ker ne vedo kaj delajo.

Na prošnjo za pomilostitev, ki so jo vložili zagrebški komunistični in socialistični študenti, vlada ni odgovorila ni. V odsotnosti kralja je ministrskega trpljenja proletariata celoga sveta.

Reformizam i reformisti

Kad neku ustanovu preuredimo da bolje služi našim interesima, — ali tako da je ne pregradimo iz osnove — onda se kaže da smo tu ustanovu reformisali, to jest nismo stvorili novu ustanovu na mesto one stare, koja nam je rdjava, već smo samo preinačili ono staro, a ipak smo temelj ostavili netaknut. Svaka od tih preinaka se zove reformizem. Reformizam nazivamo onu težnju u ljudima za gladijenjem i preobražavanjem starih ustanova (društvenih običaja, zakona i t. d.), ali samo da se te stare ustanove ne ruše sasvim i da se ne stvaraju iz temelja nove, in onda kad stare skroz ne valjaju. A ljudi, koji hoće da preuredi stare društvene uređenja, a da ne diraju u temelj tog društvenog uređenja, makar da je to uređenje iz temelja trulo, te ljude zovemo reformistima.

Ima više vrsta reformista; jedni bi hteli jedne reforme da zavedu u ljudskom društvu, drugi bi hteli druge neke reforme i t. d. I sad, oni reformisti, koji bi hteli jedne iste ili vrlo slične reforme da zavedu, sačinjavaju jednu grupu reformista, kako se voli — jednu reformističku struju. Pa zato, kad čovek govori o reformistima, on naznači o kojoj reformističkoj struji govori, da se zna o kome je reč. Ali, kad o reformistima govori svesni i revolucionarni radni narod, nije potrebno da se kaže o kojoj reformističkoj struji je reč. Jer nama nije nužde da razbijamo glavu s tim: 'kojoj reformističkoj struji pripada ovaj ili onaj kapitalist?' Mi znamo da su interesi buržoazije sasvim protivni interesima radnog naroda; znamo da se buržoazija nastoji — ili uopšte pristati — da se ostvare samo one reforme, pomoću kojih će takve i sigurnije očuvati svoju vlast nad radnim narodom; znamo da su svi delovi buržoazije jednaki neprijatelji naš, pa makar kako da se maskira ova ili ona grupa; i zato znamo — kako moramo svesno i odlučno da se borimo protiv celokupne buržoazije jednako.

Dakle, nama nije stalo do toga da se natežemo oko buržoaskog reformizma. Tim više nam je stalo do reformizma u redovima radnog naroda i pogledačemo jesu li drugačiji ili proletarijski reformisti od onih buržoaskih. Po sebi se razume da se radi o raznim socializimima, kad mi komunisti, govorimo o reformizmu, pa to ne moramo posebno spominjati.

Čeo proletarijati pati od istog zla, sve nas tište iste muke i zato svi mi hoćemo da se oslobodimo tih muka. Velikom delu radnog naroda je postalo jasno da je jedan krivac za patnje svoju nas, a to je celokupna buržoazija. I svi mi žimo da se jasno da ćemo se osloboditi toga zla samo tako ako stvorimo komunističko društveno uređenje, u kome ne može da bude bogatih i siromašnih — izabijajući i izabijajući. Pa nije ni tu do toga se taj proletarijati deli od buržoazije i osniva čisto proletarijske stranke, da se oslobodi ovoga pakla i da stvori to komunističko društveno uređenje. Ali, čovek bi sasvim prirodno zaključio da će se ceo radni narod skupiti u jednu stranku, jer mi je isti neprijatelj i isti cil. Međutim, vidimo radni narod, koji se ne sledi svoje buržoaziji, ipak rasepkan u više proletarijskih stranki. Te stranke težu istom cilju, oslobodjenju radnog naroda pomoću uspostave komunističkog društvenog uređenja, a razlikuju se po putovima, kojima hoće da postignu taj cilj. Ne jednoj strani je revolucionarna komunistička stranka, a na drugoj strani reformističke tako zvane socialističke stranke, kojih ima više vrsta.

Kakva je razlika između nas — komunisti i njih — reformista, nije teško da se razume. Zamislite čitavu zgradu društvenog uređenja kao skup onih zgrada na jednom veleposedu. U celoj ljudskoj društvu kao društvu koje ćemo naći na veleposedu. Veleposjednik predstavlja u ljudskom društvu kapitalističku klasu, ostalu buržoaziju, kapitalističke plaćenike predstavljaju činovnici na veleposedu; buržoaski državni aparat, sud, policiju i t. d. predstavlja uprava, nadzornici i čuvari veleposeda; a radni narod, te nebrojene milione napačenog proletarijata, predstavljaju ostale slugu i nadničari na veleposedu. Kako je kome na jednom veleposedu baš tako mi je i u čitavom ljudskom društvu. Na veleposedu: u onom dvorcu, koji je lepši i veći od svih drugih stanova zajedno, komotno se pruša sam veleposjednik, misle korisno ne radi, već rasipa ceo prihod od veleposeda. A u onim malim zgradama, u kojima je ipak moguće da se uljudnije živi, stanuju činovnici, upravnici i nadzornici, a dobijaju od prihoda toliko da se prilicno odevaju i najedu; ali ako prevare radnike kod isplate, onda mogu savim uprostojnoj da žive. A u onom najmanjem in propalom delu tih zgrada, u mračnim, vlažnim i tesnim sobicama sa podzemnim krovom — stanuju stožerne slugu, nadničari i strahani sa svojim obiteljima.

Politični pregled

Amerika se torej ne bo udeležila konferencije v Genovi — pravi — evropske velesile nimajo nobenega namena skleniti kaj resnega v to, da bi popravi kar je hudega naredila vojna. Anglija ne mara, da bi se udeležila konferencije tudi Turčija. Japonska je proti temu, da bi se na konferenciji priznalo pripadnoma Sovetskemu Rusiju. Konferenca bo torej gotovo pogorela na preden bo pričela.

V Italiji je fašistovska protidelavska reakcija prihela z novimi potakmi. Od vsepovsod prihajajo vesti o bitkah med fašisti in delavci, ki se pa sedaj branijo energično in mnogokrat daje fašistom dobre lekcije.

V Cremenoi so podpisali socialisti pakt s fašistijskimi klerikalci v obrambo delavskih pravic.

Reka ima še vedno svojo fašistovsko vlado. Italijanska vlada je bila proti temu, da bi se na Reki postavilo njene komisarije kot regenta, kar se hoče ravnati po sklenih rappalske pogodbe.

V Jugoslaviji pritajajo nacionalisti shode proti Italiji radi Reke in hočejo vojno z Italijo.

V Albaniji je prišlo zopet do punitov in so punitarji že vrgli dosedajno vlado. Na Bavarskem je pričela stavka kovinarjev, ki se je že razširila na druge nemške dežele.

V Transvalu je nastal punt proti angleški vladi. Dosedaj so punitarji v premoči.

Boljševiki so premagali reakcionarno vlado v Vladivostoku. Sedaj je ves vshod in vsa Sibirija v rokah boljševikov.

Razdržavljenje idrijskega rudnika in to in ono

V prejšnjem članku smo skušali pokazati, da razdržavljenje idrijskega rudnika ni nikaka posebnost nezmožnosti italijanske vlade, tem več vseobščina internacionalna prikazana v dobi propadanja kapitalističnega gospodarstva. Birokratično gospodarstvo v državnih podjetjih, ki v normalnih časih v kapitalističnem sistemu še za silo življati, preživlja v sedanjih časih splošno gospodarske krize še večje teškoče kakor pa privatna kapitalistična podjetja, ki so brezobzirneja nasproti delavstvu in gibkejša v manevrah za prilagoditev k danim razmeram.

Poskus erarija, da se znebi takih svojih obratov, bodisi da jih proda ali da za daljšo dobo let v najem, je torej eden izmed onih mnogih umeteljskih poskusov, da se izmaže iz velikanških finančnih zadreg, v katere ga je pelnila svetovna vojna in njegovo zanikerno povojno gospodarstvo.

Jasno je, da se delajo vsi ti poskusi za stroške delovnega ljudstva in zato nastane za nas vprašanje, kako se moramo mi obnašati pri takih poskusih države, da bi se rešila iz te svoje zagate.

Delavstvo v erarijskih podjetjih ima dva naloga življenske važnosti, ki se najodločneje upre proti vsakemu poskusu razdržavljenja državnih podjetij. Prvi vzrok je ta, ker bo privatni podjetnik (energično podpiran po državi, ki mu je predala podjetje) še dosta bolj neumljeno odiral in iziskoval delavca, kakor pa država, ki je kolikor-toliko (vsaj navidezno) pod neposredno kontrolo tudi delavskih zastopnikov. Drugi pa ta, da nima delavstvo prav nikakega interesa na tem, da pomaga tem kapitalističnim vladam z njihovih finančnih kriz. Ravno nasprotno, delavstvo mora skušati z vsemi svojimi silami preprečiti, da spravi kapitalistična vlada v red državne finance, ker samo tako jo bo mogoče končno prisiliti k razpuščanju in uvedbi nov, delavski družbeni red.

Delavstvo mora torej organizirati čim jati odpor proti takim vladnim manevrom.

Ako pa naj bo odpor jak, mora biti enoten. Odpor proti razdržavljenju idrijskega rudnika, katerega razdržavljenje bo usodno samo za idrijsko delavstvo, temveč, kot svojevoljna rešitev principielnega vprašanja tudi za vse ostale rudanje Italije in, končno, sploh za vse delavstvo v Italiji, mora postati enoten. Pod nobenim pojmom ne sme dopustiti delavstvo Italije da preide idrijski rudnik v privatne roke, ker vsak pomaz idrijskih rudarjev, bo teletik in principielni poraz sploh vsega delavstva v Italiji.

Tu pa pridem takoj na dve važni vprašanja: Prvo vprašanje se tiče organizacije idrijskega delavstva samega, drugo, organizacije tako zvane enotne fronte.

Ali je danes idrijsko delavstvo zadostno organizirano za im najenergičnejši odpor proti razdržavljenju idrijskega rudnika?

Ne. Niti polovica idrijskih delavcev ni združenih v idrijski sekciji rudarjev. Vseled mahinacije iste kapitalistične vlade, ki jim pripravljajo to novo atako, slovenske buržoazije in socialnega patriotizma, je pred letom izstopilo med polovico idrijskega delavstva iz svoje odporne organizacije in danes

Iz stranke

Izkaznice 1922

Posizamo vse Komunistične sekcije, da pošljejo kakor hitro mogoče prispevke za letošnje izkaznice (skupaj z mednarodnim prispevkom) v znesku L. 5.50 za vsakega člana na stranik in izvrševalni odbor v Rim (COMITATO ESECUTIVO DEL PARTITO COMUNISTA — ROMA, CASA DEL POPOLO).

Istotako pošljejo Komunistične sekcije imenik članov v DVEH izvodih (z navedbo poklica, rojstnega leta, bivališča, ter s pripombo reden ali izreden član) na delovni izvrševalni odbor v Trst (COMITATO ESECUTIVO DELLA FEDERAZIONE REGIONALE COMUNISTA — TRIESTE, CAMERA DI LAVORO).

Po možnosti naj sekcije pošljejo še sedadnji tudi delovni prispevek o znesku 6 (šest) L. za člana, kot prvi letni obrok na delovni izvrševalni odbor.

Stranikne izkaznice so že dogovorjene in se že razpisujejo. Sekcije, ki ne pošljejo prispevke in imenikov na gornja naslova NE DOBIO NA NOBEN NACIN letošnjih izkaznic.

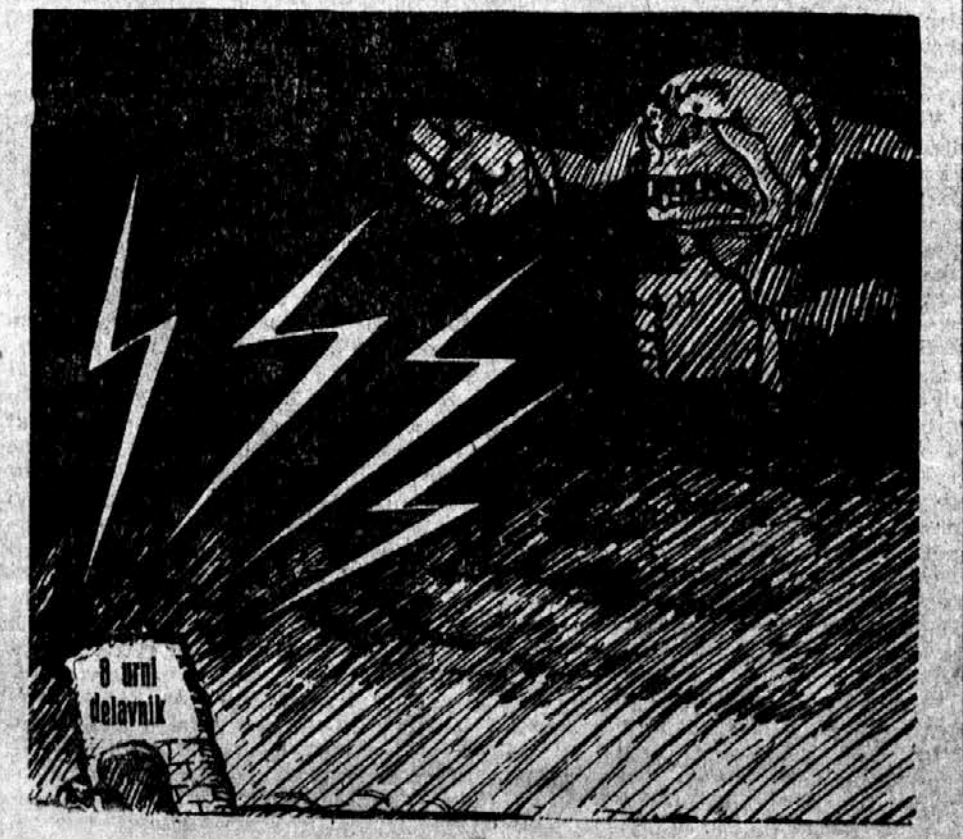
Narodni kongres

11. narodni kongres Komunistične stranke Italije se vrši v Rimu od 20.—23. marca t. l.

DNEVNI RED.

1. — Volitev predsedništva, posrtaov zastopstvo, verifikacija pooblastil.
2. — Poročilo osrednjega odbora.
3. — Taktika Komunistične stranke: poročevalec Amadeo Bordiga in Umberto Terracini.
4. — Komunistična stranka in sindikat: poročevalec Antonio Gramsci in Angelo Tasca.
5. — Agrarno vprašanje: poročevalec Antonio Gramsci in Giovanni Sanna.
6. — Vprašanja organizacije in definicije besedilo strankinega statuta: poročevalec osrednji odbor.
7. — Volitev osrednjega odbora.

N.B. — Predmete 3., 4., in 5. točke se bo obravnavalo v poročilih in v diskusiji s splošnoga in mednarodnega vidika, kakor z ostroim na italijanski položaj, na način, da bodo kongresne resolucije služile tudi za odabno stranikni udeleženci na razpravah, sledoših mednarodnim kongresom.

ljivo su. Njihov rad je u prilog izabijanju radnog naroda po kapitalistima, opreka na putu ka oslobodjenju radnog naroda — kao i sama kapitalistička vlast. Još više: svesni radni narod se bori protiv reformista ogorčeni nego protiv ostale buržoazije, jer nam oni ne dolaze kao otkriti neprijatelji, već kao kurjaci u ovčijoj koži. Oni su uhode i predstave kapitalističke klase, pa ćemo samo preko njihovih lešina moći da jurimo na ostalu buržoaziju.

Revolucionarni proletarijat, svestan interesa radnog naroda, neustrašivo se bori za oslobodjenje radnog naroda — u redovima komunističke stranke, u redovima treće internacionalne.

Kroz socialnu revoluciju — kroz diktaturu proletarijata — u komunističku zajednicu slobodnog radnog naroda!

Az—Buki.

